

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 4 frt. | Félévre . . . 2 frt.

Az „Erdélyi Gazda“ előfizetőinek a „Méhészeti Közlöny“ is megküldetik ingyen.

Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai a „Méhészeti Közlöny“-nyel együtt ingyen kapják.

Az erdélyrészi méhészegylet tagjai egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krral fizethetnek elő.

Külön a „Méhészeti Közlöny“-re előfizetni nem lehet.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCA 11. SZÁM.

Ide intézendők úgy a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések, valamint az előfizetések és hirdetési pénzek is.

Hirdetések és mellékletek a legolcsóbb árak mellett vétetnek fel.

Kéziratok nem adatnak vissza.

TARTALOM.

Hivatalos rész.

Meghívás az erdélyi gazd. egyesület rendes közgyűlésére.

A gazd felügyelői állás szervezéséről. Végzett gazdaszoktól. Dohánytermelési eredmények. Vörös Sándortól.

A gyümölcsstermelő gazdaközönséghez és az erdélyi gazdasági egyesület gyümölcsstermelési törzskönyvének szabályzata. Szentgyörgyi Lajos és Szász Lajostól.

Hernyóirtó lámpa. Baksay Elemértől.

Észrevételek. Tóth Tamástól.

A gyümölcsfák termékenységének fokozása. Szász Lajostól.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egyesület igazgató-választmányának márczius 14-én tartott ülése.

Vegyes közlemények.

Személyi hír. (Bajkó Mór). — Fűzvesző szükséglet. — Időleges agyag-, cement-, asfalt- és kőipar-kiállítás. — Kézi vetőgép. — Oltovány eladás — A lencse vetőmag. — A brazíliai bab.

Piaczi értesítő.

Hivatalos rész.

Meghívás közgyűlésre. Az erdélyi gazdasági egyesület alapszabályszerű rendes közgyűlését Kolozsvárt 1891. április hó 19-én — vasárnap — délelőtt 10 órakor fogja saját helyiségében (Belközéputca 11-ik sz., gr. Mikó-féle ház, emelet) megtartani, melyre az egyesület t. tagjai tisztelettel meghívotnak.

Közgyűlési napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés az egyesület 1890-ik évi működéséről.
3. Pénztári jelentés az egyesület 1890-ik évi zárszámadásáról; ezzel kapcsolatosan
4. A számvizsgáló bizottság jelentése.
5. Az 1891-ik évi költségvetés megállapítása.
6. A múlt évi rendes közgyűlés óta az egyesület kebelébe lépett tagok bejelentése.
7. Netáni javaslatok, indítványok.
8. Az elnökség és a választmány leköszönése.
9. Egy elnök, két alelnök és az ig. választmány 24 tagjának megválasztása.
10. Az állatkiállítási szakosztály végrehajtó bizottságába 8 egyesületi tag megválasztása.
11. A gyűlés bezárása.

Kelt az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmányának Kolozsvárt 1891. évi márczius hó 14-én tartott üléséből.

Szakáts Péter
egyleti titkár.

Szabó József
egyleti elnök.

A gazdasági felügyelői állás szervezéséről

A közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről szóló törvényjavaslat szerint gazdasági felügyelő állás minden vármegye területére szerveztetik s e szervezés értelmében a gazdasági felügyelő szakközége és előadója:

a) az alispánnak, a közigazgatási bizottságnak és a közigazgatási bizottság szakosztályainak oly ügyekben, melyek a földmivéltési ügyi miniszterhez tartoznak;

b) a törvényhatósági bizottságnak és az állandó választmányának a közigazgatási helyi érdekek gondozására irányuló önkormányzati tevékenységében.

Tehát a gazdasági felügyelő a mezőgazdasági, állategészségügyi, állattenyésztési, mezőrendőrségi, halászati, erdészeti, vízszabályozási és vízhasználati ügyekben, vagyis a földmivéltési ügyi miniszter tárczájába tartozó ügyekben kezdeményező és indítványozó joggal bír. E jogából kifolyólag intézkedéseket hoz javaslatba azon hatóságoknál, melyeket a rendelkezés megillet.

Szóval a gazdasági felügyelő a szervezet szerint oly fontos ügyekben „kezdeményez“, hogy arra csak értelmes, szakképzett (elméletileg és gyakorlatilag egyaránt) és megbízható egyén lehet hivatva.

Ezen szerény véleményünkre vonatkozólag nézzük, hogy a szervezet értelmében gazdasági felügyelőikül kik alkalmazhatók?

Az irt törvényjavaslat 69. §. szerint gazdasági felügyelőikül alkalmazhatók:

a) kik a magyar-óvári gazdasági akadémián a rendes tanfolyamot elvégezték és ugyanott gazdasági oklevelet nyertek; vagy külföldön hason rangu tanintézetekben nyert ilyen bizonyítványukat honosították;

b) kik legalább a jogi 4 évi tanfolyamot bevégezték, az államtudományi államvizsgát sikeresen letették és a magyar-óvári gazdasági akadémián a legfontosabb gazdasági tantárgyakat egy éven át hallgatták és erről bizonyítványt nyertek; és kik e mellett a gazdaság terén megfelelő gyakorlati jártasságot igazolnak.

Tehát egy magyar-óvári (vagy külföldi honosított) okleveles gazdasz lehet gazdasági felügyelő; és nem lehet egy oly végzett gazdasz, ki

a) VIII. gymnasium és érettségiről szóló bizonyítvánnyal gazdasági tanintézetben szerzett végbizonyítványt s esetleg egy pár óvi gyakorlattal bír;

b) ki még az a) pontban irtakon kívül állatorvosi oklevéllel is bír.

Már pedig — szerény nézetünk szerint — a már említett fontos ügyek kezdeményezésére sokkal hivatottabb egy a fennebbi képzettséggel bíró végzett gazdasz, esetleg gazdasz-állatorvos, mint egy csupán elméleti képzettséggel bíró okleveles gazdasz, esetleg jogász.

Nem akarjuk ezzel az okleveles gazdaszok és jogászok szakképzettségét kétségbe vonni, sőt ellenkezőleg. Csakhogy itt oly okleveles gazdaszról szólunk, ki csak végezte a magyar-óvári gazdasági akadémiát, de elméleti ismereteit a gyakorlatban nem tudja érvényesíteni. Viszont nem szólunk olyan végzett gazdaszról, kinek a fennebbi képzettség dacára érzelke sincs a gazdasági ügyekhez; — mert ez utóbbit épen úgy, mint az előbbit gazdasági felügyelőnek nem ajánlhatjuk.

A jogász aztán pláne, hogyha csak egy évig hallgata a magyar-óvári gazdasági akadémián a fontosabb tantárgyakat, még kevesebbet, sőt merjük állítani, hogy talán semmit sem „kezdeményezhet“; mert azon egy év, mint tanév tulajdonképen alig áll 9 hónaphól; „kilencz hó pedig elégséges az emberi ébrény kifejlődésére, de arra, hogy helyes kiképzést nyerve, szakemberré fejlesztessek, arra elégtelen. A gazdasági tantárgyak azonkívül annyira összefüggnék egymással, hogy „legfontosabb“nak tulajdonképen egyet sem lehet mondani; mert azok mind igen fontosak. Például a növénytermelés, rétmivéltés, állattenyésztés, technologia, gazdasági vegytan, nemzetgazdaságtan, becsléstan, üzlettan, gazdasági jogisme, építészettan, számvitel, erdőszettan, földmértan stb. mind egyformán fontosak s mindegyiket egy évi hallgatás után elsajátítani nem lehet s annál kevésbé lehet aztán egy jogász ennél fogva mint gazdasági felügyelő szakképzett és pedig elméletileg épen úgy nem, mint gyakorlatilag.

Szóval az általános műveltségen kívül az elméleti és gyakorlati szakképzettséget egyaránt szigoruan követelni kellene a gazdasági felügyelőtől s mert „a nemzet nemzetiségének fenntartói, oszlopai a gazdák“, azok ügyeinek felügyelői is csak elméletileg és gyakorlatilag szakképzett gazdák legyenek! . . .

Szerény nézetünk szerint a fennebbiekből kifolyólag az idézett törvényjavaslat 69. §-ának a) pontja után helye volna azon „botoldás“nak: „és kik e mellett legalább 3 évi gyakorlattal bírnak.“ Ezen szorítással együtt toldassék be még az is, hogy „VIII. gymnasium és érettsé-

givel végzett gazdászok, esetleg gazdász-állatorvosok is alkalmazhatók gazdasági felügyelőül."

Fölkérjük tehát a szakköröket, hogy ez ügyet tárgyalva, jogos kérésünknek érvényt szerezni méltóztassanak! . . .

Budapest 1891. márczius hó.

Végzett gazdászok.

Dohánytermelési eredmények.

Most midőn a földmívelésügyi minister ur bölcs tapintattal az erdélyi részek egykor virágzó dohánytermelését föllendíteni szándékozik, nem lesz érdektelen látni azt, hogy mily eredményeket lehet elérni egy jó középtermést szolgáló esztendőben a dohánytermeléssel oly helyen, a hol a termelés fő feltételei: a talaj és az éghajlat nem a legkedvezőbbek és ahol a kir. kincstár által előirt berendezési feltételek teljesítve vannak.

A kolozsmonostori gazdasági tanintézetben négy év óta folytattatik a dohánytermelés; kezdetben egy kat. holdon a kezdet nehézségeivel, három év óta három holdon, egyszerű, de kielégítő berendezéssel és mindinkább megnyugtató eredménnyel. Az első évben a holdankénti termés volt 911 kgrm, átlagos beváltási ár métermázsánként 19 frt 60 kr; a második évben 987 kgrm, 20 frt 60 kr; a harmadik évben 1059 kgrm, 19 frt 61 kr és a legutóbbi évben 1034 kgrm 27 frt 77 kr beváltási árral.

A legutóbbi: 1890 évi termelési eredmény főbb adatai a következők:

Minőségi osztályok és beváltási árak:	
Fin. kerti levél I. oszt.	706 kg. à 50 frt = 353.—
" " " II. " "	138 " " 38 " = 52.44
" " " III. " "	121 " " 20 " = 24.20
Köz. finom k. l. I.	161 " " 34 " = 54.74
" " " II. " "	533 " " 25 " = 133.25
" " " III. " "	427 " " 16 " = 68.32
Köz. kerti levél válog.	23 " " 30 " = 7.36
" " " I. oszt.	351 " " 24.50 = 85.99 1/2
" " " II. " "	125 " " 18.50 = 23.12 1/2
" " " III. " "	371 " " 13.— = 48.13
Kihányás	125 " " 8.— = 10.—
Hulladék	22 " " 6.— = 1.32
Összesen 3 holdon	3103 " — = 861.88

Jövedelmezőség tekintetében a következő kiszámítás ad felvilágosítást:

K i a d á s :

1. Földhasznóbér 3 hold után à 8 frt 30 kr.	24.90
2. A talaj megművelésére: 6 négyes fogat à 4 frt és 12 kettős fogat à 2 frt	48.—
3. Trágya és trágyafuvar 62 frt értékéből a dohányra eső 20%	12.40
4. Épület-tőke 1204 frt 12 kr. után 5% kamat, 3% törlesztés = 8%	96.33
5. Eszköztőke 173 frt 18 kr. után 5% kamat, 20% elhasználás = 25%	43.29
6. Dohánykertészek szerződéses 3 hold feles tengeri földje után bér, munka, vetés, hordás stb. összes 58.30 kr. költségéből fele rész	29.15
7. Jég elleni bizt. díj fele része 28.70 tűz " " " " " " 1.43	30.13
8. Dohánykertészek a beváltási ár fele 861.88 krból	430.94
dohánykertészek jégkártérítéséből fele 117.80 krból	58.90
Kiadások összesen	774.04

B e v é t e l :

1. A beváltási ár egész összege	861.88
2. A jégkártérítés " " "	117.80
Bevételek összege	979.68

A kiadások levonása után marad 3 holdra tiszta jövedelem 205 frt 74 kr, vagyis 1 holdra 68 frt 55 kr.

De tekintsünk el a jégkártérítési bevételtől, mely csak esetleges s igen kívánatos, hogy sohse forduljon elő, mert ha bevételt is képez, de az csak a minőség és a jobb árak rovására esik — az összes tiszta jövedelem 146 frt 74 krt, holdanként pedig 48 frt 91 krt képez. Hogy ez mily tekintélyes összeg, maga a szám mutatja. E számításból látható az is, hogy a kiadásoknál minden felszámítandó részlet, így különösen az épületek s eszközök utáni kamat és törlesztés minden kedvezés nélkül vétetett fel s a mérleget igen terheli. Aki saját épületeit használhatja fel, vagy saját anyagaiból és olcsón építközhetik, annál ezen terhek tekintélyesen megcsökkennek s abban az arányban javul a tiszta jövedelem.

Ennyit a legrövidebben ezen ágról. A rideg számok elég biztatón szólnak arra, hogy e növény termelését az arra hivatott s egyéb tekintetben is képesített birtokosok fölkarolják.

Vörös Sándor.

A gyümölcstermelő gazdaközön-séghez!

Alább veszik olvasóink a *gyümölcstermelési és megrendelési törzskönyvek szabályzatát*, melyet az egyl. választmány életbe léptetni határozott.

Főhívjuk rá gyümölcstermelő gazdáink figyelmét.

Első sorban a termelési adatok gyűjtése lévén szükséges, fölkérjük t. cz. gazdatársainkat, kit a szabályzatban felsorolt gyümölcsfajokat termelik, hogy az egylet titkári hivatalához jelentsék be a következő adatokat:

1. *Ki, hol* (lakás u. p.), *minő* fajokat termel?
2. Minden fajból külön, átlag évenként hány kgr. vagy mmázsa *termést* remél?
3. Melyik fajból, *mihez, mennyit* képes szállítani?
4. Minő (korlátolt vagy korlátlan) felelősséggel?

A bejelentésekkel egy időben, avagy utólag is, de minél előbb **gyümölcs-minták** is küldendők, hogy a *fajok igazolása* a törzskönyvbe bejegyeztethessék és a *hitelezés* főfontossága érdeke a lehetőleg megóvassék.

Mihelyt a bejelentések oly számra növekedtek, hogy bizonyos tekintélyes mennyiség szállítása vehető kilátásba: nem fog késni gyümölcészeti szakosztályunk a termelési adatoknak minél szélesebb körben leendő közzétételével.

A *cél*, melyet zászlónkra irtunk: **az erdélyi gyümölcs kivitele** nagyban termelő és megrendelő közötti közbenjárás segélyével.

Eszközeink, t. i. törzskönyveink, a lehető legegyszerűbbek, de — úgy hisszük — *egyenesen célra vezetők!*

Az erd. gazd. egylet gyümölcstermelési törzskönyvének szabályzata.

1. §. Az erd. gazd. egylet a nemes gyümölcsök tömeges értékesítésének előmozdítása és a kivitel könnyítése céljából, az erdélyi

hazaresz gyümölcstermelői számára *gyümölcstermelési törzskönyvet* nyit.

2. §. Bejegyzés e törzskönyvbe bejelentés és gyümölcsminták beküldése alapján történik. Az adatok valóságáért a felelősség a bejelentőt terheli.

3. §. E törzskönyv utján első sorban oly gyümölcsfajok értékesítésénél jár közben az erd. gazd. egylet, melyeket a maga részéről általános természetűre ajánl. Más fajoknál a közbenjárás feltétele: a fajonként egy métermázsát, szőlőnél 50 kilogrammot meghaladó évi termelés.

4. §. Általános természetűre az erd. gazd. egylet a következő gyümölcsfajokat ajánlja:

A) A l m á k.

I. osztály. *Csemege (asztali) fajok*, nagyban való művelésre: Gravensteini. Danczigi bordás. Sárga bellefleux. Baumann renetje. Batul. Pónyik. Kármeliták renetje (gyöngy kormos). Londoni pepin. Ananász renet. Blenheimi renet. Szászpap alma. Parker pepinje. Téli arany parmen. Török Bálint (piros stettini). Kanadai renet. (15 féle.)

II. osztály: *Gazdasági fajok*, szántóföldi művelésre: Kék alma. Sóvári. Fehér (bécsi) páris. Bánffy Pál. Kasseli nagy renet. (5 féle.)

III. osztály. *Alakfák*, törpe művelésre: Piros asztrakáni. Muskotály renet. Bedfordshirei fundling. Landsbergi renet (Niemann r.) Téli fehér calvil. (5 féle.)

Összesen 25 féle alma.

B) K ö r t é k.

I. osztály. *Csemege-fajok*. Nyári zöld Magdolna. Király körte (Nyári bergamot). Vilmos (William). Charneuxi izletes. Erdei vajkörte. Napoleon vajkörteje. Clairgeau. Diel vajkörteje. Izembart. Őszi bergamot (császár körte). Hardepoint téli vajkörteje (Ferdinánd koronaörökös). Jozefina (Josephine des malines). Liegel vajkörteje. Esperen bergamotja. Téli esperes. (15 féle.)

C) S z i l v á k.

I. osztály: *Nagyban való termelésre*. Nagy zöld ringló. Sárga Mirabella. Kék olasz szilva (Fellenberg sz.). Nagy angol szilva. Beszterczei. (5 féle.)

II. osztály. *Csemege fajok*. Nektarin (barack-szilva). Gr. Althan ringlója. Viktoria. Kirke szilvája. Violaszin király szilva. (5 féle.)
Összesen: 10 szilvafaj.

D) C s e r e s z n y é k :

Májusi piros koburgi. Lauermann (Napoleon). Disznódi fűszeres fekete. Dönissen sárga ropogóssa. Werderi fekete. (5 féle.)

E) M e g g y e k.

1. *Üvegcsereznyék*: Montmorency. Spanyol meggy. 2. *Valódi meggyek*: Astheimi meggy. Eugénia. Késői éjszaki. 3. *Amarellák* (félmeggyek): Királyi piros amarella. Hortenzia királyné. (7 féle.)

F) K a j s z i k.

Brédai. Nancy. Magyar legjobb. Ambrózia. Nagyszombati nagy. (5 féle.)

G) Ö s z i b a r a c z k o k.

Korai bibor. Korai Mignon. Piros Magdolna. Nagy Mignon. Willermoz. (5 féle.)

H) S z ő l ő k.

Korai és közép érő csemege fajok: Madelaine Angerine. Madelaine Royal. Malingre. Piros Chasselas. Fehér Chasselas. Passatutti. Oportó. Malvázi. Sárga selyem (lindau). Saumuri mus-

kotály. *Uva reginae* (genuai zamatos). Chasselas Fontainebleau. Chasselas gros imperial. Sárga muskotály. Constanziai sötétpiros muskotály. (15 féle).

5. §. A törzskönyvet az erd. gazd. egylet nevében annak kertészeti és gyümölcsészeti szakosztálya szerkeszti az A. alatt mellékelt rovatos ív szerint.

6. §. Hasonló módon, a törzskönyvnek megfelelőleg, *megrendelési könyv* is szerkesztetik, a B. alatti minta szerint.

7. §. A törzskönyveknek a megrendelések szerinti kivonata a megrendelőknek, a megrendelési könyvnek a bejelentések szerinti kivonata a termelőknek, az arányszerű hirdetési, irodai és postaköltségek megtérítése mellett küldetik meg. A gyümölcszállítást a termelő, saját felelősségére, közvetlenül maga eszközli a megrendelő részére.

8. §. Az előbbi szakasz szerint befolyó illetékeket a kertészeti és gyümölcsészeti szakosztály kezeli s azok felhasználásáról az egyleti választmányhoz évenként számadást terjeszt be.

9. §. A szakosztály az eme szabályzatban meghatározott működése eredményéről, az egyleti választmányhoz évenként jelentést tesz.

Az erd. gazd. egylet igazgató választmányának Kolozsvárt, 1891. évi márcz. hó 14-én tartott ülésében 63. sz. a. hozott határozata alapján kiadta:

Szentgyörgyi Lajos s k.
szakoszt. elnök.

Szász Lajos s k.
szakoszt. jegyző

Észrevételek

Erssek Elek urnak a *filloxera* elleni védekezés tárgyában „Levél a szerkesztőhöz“ írt cikkére.

II.

A fogfájás és hidegletelés ellen is mindenki tud valami orvosságot ajánlani. Ennek példájára csak úgy elméletben — mert gyakorlati alkalmazásukra nem volt Istennek hála szükségem — elmondom micsoda óvó és irtó szereket hiszek sikerrel alkalmazni a filloxera ellen. Első helyre teszem az összes rovarvilág leghatalmasabb irtó szerét a kapát. Látjuk, hogy mindenütt, de legkivált a kukoricza-vetésekben alkalmas idő jártával csak a tücsök mennyire képes fölszaporodni, ugyannyira, hogy már az első kapáláskor millió meg millió tétetik a kapások által földönfutóvá, melyek különben képesek lettek volna a vetést kegyetlenül megdézsmálni. Ugyan ez alkalommal ki nem látta mennyi lótetű-pete pusztul el a kapa csapásai alatt.

A második helyre teszem a rovarok pusztítása ellen a *sósvizet*; friss és nem érett állapotukban a *fahamut*, *kormot* és a kenderpolyvát. A hangyák, kevés sósvizet hintve fölkaavart tanyájukra, menten elpusztulnak. Méhesemet ezzel védem ellenök, még pedig teljes sikerrel. Szintugy irtóznak a többi felhozott szerektől is. A kenderről meg kell jegyezmem, hogy a szász földön még a káposztásokban is természetik ritkásan hagyva s én hiszem, hogy nem csupán a magváért, de azért is, hogy az ártalmas rovarokat, hernyókat, pillangókat távol tartsák. A kendertől a halak is oldóglenek. Emlékszem, hogy Háromszék megyében, Lisznyó község határán Lisznyó és Szentiván között, a Feketőügy mentén nagy tavak voltak, a melyekben kendert

szoktak áztatni. A mely halak valamely nyíláson vagy hézagon a tó szélére kijöttek, úgy megbetegedtek, bódultak, hogy mint gyerekek kézzel fogdostuk ki a vízből a karomnyi vastagságu csukákat s egyéb halakat. A fölhozott szerekről tudjuk, hogy érett állapotukban a leghatékonyabb trágyanemek közé tartoznak, de azt is tudnunk kell, hogy ha éretlenül tétetnének valamely növény gyökerére, igen ártalmasok lehetnének. Én egyébiránt sem érett, sem éretlen trágját nem szoktam közvetlenül a növény gyökerére tenni, hanem mindig kell hogy közbe kevés föld legyen, melyen a trágya zsirja átszűrődjék. Okkal-móddal egyebütt is, de legkivált a soros szőlőknél szüret után az ajánlott ellenszerekkel úgy lehetne véghez vinni a műtétet, hogy a sorok között mintegy lábnyira ásott sánczba, nem felette vastagon hintenők ezen anyagokat, a többi teendőt elvégezné az őszi eső és hólé. A próba megmutatná, hogy mennyi ideig van hatása féltett drága szőlőnknek a filloxera pusztításától megóvni, vagy ha már jelen van, kipusztítani. Az anyagokért, melyekről szó van, nem kellene messze fáradni, sem drága áron szerezni be. Sós vizünk van bőven. Korom is sok kerül éven át a kemenczék és kéményekből. Ha a háznál gyűjtött hamu czélunkhoz nem lenne elegendő, ott van hatalmas erdeinkbe a sok haszontalan forgács, korhadt fa, a szerteszt heverő fa-ág és galy. Ezekből is töméntelen hamut lehetne összeszerezni. Bizony a kender polyváját is szívesen összegyűjténé a szegény falusi ember, ha tudná, hogy azt pár piczuláért el lehet árusítani. — Nekem erős hitem és meggyőződése, hogy ezen ártalmas apró férgek ellenszere nincs távol tőlünk. Igen könnyen úgy lehetünk vele, mint a ki az erdőtől nem látja a fát. — Ne vélje senki sem, hogy én most már magamról azt hiszem, hogy a puskaport is én találtam föl s nem az a bizonyos Schwarcz Berthold nevű német. Koránt sem. Én megelégszem ha kell azon eredménynyel is, melyet E. E. ur közrebocsátott, figyelmet érdemlő levelével elért, midőn alkalmat adott arra, hogy eszmét cseréljünk, vitatkozzunk, gondolkozzunk s a hol szükséges, kísérletezzünk is. Azt tartják, hogy Kolumbusnak Amerika felfedezésére az eszmét a tengeren uszkáló jelentéktelen fadarabok adták. Valamint a gőzerő felfedezésére is az eszmét az aszszonyok husos fazakán az elszálló gőz által mozgatott fedők szolgáltaták. Hiszem, hogy igénytelen soraimat a vitában és kísérletezésben már-már kifáradt szakértők is becses figyelmekre méltatják s mint e téren nem szakértőnek a körmömre is koppinthatnak, de én azt is békével eltűröm az ügy érdekéért.

Tóth Tamás.

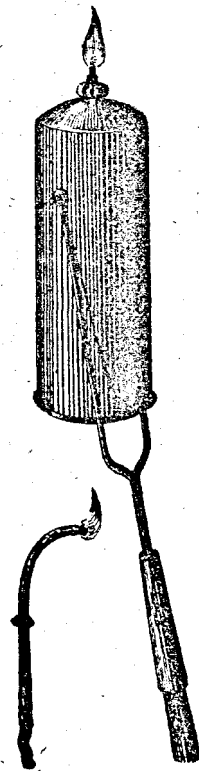
Hernyóirtó lámpa.

A ki gyümölcsfáinkat szemléli, észreveheti, hogy az idén is töméntelen hernyóra van kilátás. Idei gyümölcstermésünk is ennek folytán ismét veszedelemnek van kitéve. Ennél azonban még rosszabb következménnyel jár az, hogy ha a hernyókat elhatalmasodni engedjük, gyümölcsfáink megfosztatnak levélzetüktől még akkor is, ha újból kihajtanak s ezen megerősítés a fának folytonos satnyulását, sőt halálát is okozza.

Minden évben kiadják a hatóságok a hernyófészkek megsemmisítésére vonatkozó rendeleteiket s daczára annak, vajmi kevés történik, mert a hernyók évről-évre szaporodnak s pusztítanak.

Valóban sajátságos, hogy míg gazdáink egyéb gazdasági növények tenyésztése körül nagy gondot fordítanak, a gyümölcsfákat maguk sorsára hagyják s nem tudják a hernyók invasiói ellen megvédeni.

A mi eddigelé e tekintetben történt, az édes kevés. A hernyófészkek szokásos leszedése nem bizonyult be elégségesnek még ott sem, a hol azt lelkiismeretesen végezték. Itt tehát gyökeresebb védekezés szükséges.

Örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy midőn a „Házi Közlöny“ útján a Záray-féle „Hernyóirtó lámpa“ ajánlva lett, e készüléket megszerezve, kísérletet tegyek vele. Az eredmény meglepő volt. Fáimat tavaly tökéletesen meg tudtam védeni a hernyók pusztításai ellen.

Ezen egyszerű készülék segítségével gyorsan s kevés költséggel minden hernyófészkek megsemmisíthető. A vékony rudra alkalmazott és petróleummal megtöltött lámpával meglepő gyorsasággal lehet a hernyófészkeket leperzselni. Kicsiny voltánál fogva a legsűrűbb gallyak közé is férhetni vele s így nem kell a fára mászni, az ágakat tördelni s a hozzáférhetetlen hernyófészkeket ott hagyni.

E valóban practicus készülékkel tehát gyümölcsfáinkat tisztára le lehet takarítani a hernyófészkektől. De ezzel még nem tettünk eleget, mert ott vannak még a gyűrűs hernyók telepei egyes gallyak körül. Ezek ellen még nem volt fegyverünk. Hernyófészkek szedés alkalmával ezek érintetlenül hagyattak, mert e hernyó-gyűrűket kézzel nem lehetett megsemmisíteni. Hernyóirtó lámpánk azonban ezek ellen is biztos fegyverünk, mert ezeket könnyen lehet ezzel leperzselni, a mint egy-egy gyűrűt észreveszünk.

Valódi öröm élvezettel hallgatja a hernyózó, miként pattognak a lámpa lángja fölött a kemény hernyó peték. Kísérletem e practicus készülékkel oda is irányult, hogy vele a már kikelt hernyókat is leperzseljem. Reggel és este, midőn a hernyók csomókban ülnek egy-egy hónaljában a gallyaknak, az alájuk tartott lámpa lángjától nagy részük leperzselődött vagy lehullott. Bántott azonban, hogy a hónalj közepén, hova a láng nem hatolt, egy részük nyugodtan ott maradt. E tapasztalatom folytán arra a gondolatra jutottam, hogy a lámpára e célból hajlitott csövet kellene alkalmazni, hogy így az ágak hónaljának közepében levő hernyókhoz is lehessen a lánggal hozzájuk férni. Dictum-factum. Rácsináltattam a hajlitott csövet s örömmel tapasztaltam, hogy most már tisztára perzselhetem az ágak hónaljaiban levő hernyókat is.

A meglepő eredményt tudattam Záray ural, ki is ezt köszönettel elfogadva, lámpáit most már ily hajlított csövel készítetteti, mint ezt a lapok t. olvasói az ezen ismertetésünkhöz mellékelt ábrából is láthatják.

E hernyóirtó lámpában tehát ma minden gyümölcs termelőnek oly biztos fegyver áll rendelkezésére, hogy midőn nemcsak a csüngő hernyófészkeket és hernyó-gyűrűket, hanem a már kikelt hernyókat is tömegesen és biztosan lehet elpusztítani, nem ajánlhatjuk eléggé melegen, hogy e meglepő practicus kis készülék ne hiányozzék kezök ügyéből s ne engedjék át kedves gyümölcsfaikat a biztos pusztulásnak. E practicus készülék ára 70 kr. Postai szállítási díjjal 1 frt. Megrendelhető Aradon, a „Házi Közlöny“ szerkesztőségében.

Baksay Elemér.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgatóválasztmánya folyó márczius hó 14-én Szabó József egyleti elnök elnökle alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: báró Bánffy Ernő, báró Jósika Gábor alelnökök, Demeter Károly, Eöry Tivadar, Jakab László, Molnár Sándor egyleti ügyvéd, Sipos Gábor, Szabó Sámuel, dr. Szentkirályi Ákos, Vörös Sándor és Szakáts Péter egyleti titkár. A következőkben közöljük annak főbb tárgyait.

A múlt ülés jegyzőkönyve felolvastatván, tudomásul vétetett.

A múlt ülésből az erdélyi szarvasmarhatenyésztés ügyében kiküldött bizottságba pótlólag még fölkérettek báró Bánffy Ernő és báró Jósika Gábor urak.

A kertészeti szakosztálynak gyümölcészeti törzskönyv létesítése és vezetése szempontjából benyújtott szabályzata tárgyalatván; az egész terjedelmében elfogadtatott és ennek kapcsán kimondatott az erdélyi gyümölcskertek összeírása és leírása a terület és a fajokra való tekintetből.

A kereskedelmi miniszternek a hazai borsgyártás fejlődése hiányának okairól és ezen iparág emelése tárgyában a földmívelési miniszterhez intézett és ez által az egyletnek is megküldött átiratának tanulmányozása s ez ügyben javaslatétel végett, Benigni Sámuel elnökle alatt dr. Szentkirályi Ákos, Varga Dániel, Ackersmann Sámuel urakból álló bizottság kéretett fel.

Az udvarhelymegyei gazdasági egyletnek abbéli kérése, hogy egy Székely-Kereszturon létesítendő állami faiskola ügyében a földmívelési miniszterhez intézett fölirata támogattatnék, — pártolásra talált és föliratilag a miniszternél támogattatik.

Bejelentettek legújabbán az egylet kebelébe lépett tagok és pedig a) *alapítók* 100—100 frttal: Szabó Gyula, Magyar-Bikal; Máriaffy Lajos, Maros-Szt-György; Gyömrei gróf Teleki László, Gyéres; Sperker Ferencz, Szt-Demeter; Ajtay Péter, Mező-Domb; Szentiványi Gyula, Budapest; Gróf Toldalagi László, Koronka; Gyárfás Benedek, Kolozsvár; Hosszu József, Budapest; Hetei lovag Bakó Károly, Buza; b) *évdíjasok*: Gyarmathy Zsigmond, B.-Hunyad; Felföldy Elek, Maros-Ludas; Sándor Imre, M.-Örményes; Benigni Sámuel, Kolozsvár; Csató János, Kalotaszék-Király; Illyés Albert, M.-Sályi; Dr. Kein Adolf, Medgyes; Gajzágó Antal, B.-Hunyad; megújították a kötvényüket: Balla Pál, Szamosfalva; Vörös Sándor, K.-Monostor.

A földmívelési miniszter leiratilag az egylet figyelmét fölhívja, hogy Erdély egyes vidékein, nevezetesen Déván, Szászvároson stb. az a szokás kapott lábra, hogy a diót vízzel és savakkal mossák meg a könnyebb és jobb áron való értékesítés végett, a mely eljárás az egészségre is ártalmas és a dió is hamar tönkre megy, a mi ennek jó hírnevét rontja, miért is a káros eljárás megszüntetésére közrehatni kéri az egyletet, — melynek érdekében az egylet megteendő a kellő intézkedést

A kereskedelmi miniszter megküldvén a Budapesten rendezendő tavaszi iparkiállítás programját, — annak kivonatos közlése határozatott.

A földmívelési miniszternek a hernyóirtás tárgyában a törvényhatóságokhoz intézett ren-

delete ezen egyletnek is megküldvén, — az melegen üdvözöltetett és közlése határozatott.

Gassner Rittmeister Karlsburgból az erdélyi ménesekről kimutatást kérvén, — ezek összeírására báró Bánffy Ernő, Dr. Szentkirályi Ákos és a titkárból álló bizottság küldetett ki.

A földmívelési miniszternek a romlandó postai szállítványok iránti utasítása, közöltetni határozatott.

Az egyleti pénztárkezelőség beküldvén a február havi pénzforgalomra vonatkozó jelentését, abból kitűnik, hogy az egyletnek a múlt hóban összes bevéle . . . 1632 frt 65 krt, összes kiadása . . . 361 frt 71 krt tett és így márcziusra . . . 1250 frt 94 kr. vitetett át, — mely tudomásul vétetett.

Tárgyalatott a kertészeti szakosztálynak az amerikai fajta szőlőket illető előterjesztése, melyben annak az óhajának ad kifejezést, miként hatna oda a gazdasági egylet, hogy amerikai szőlővenyigék ne hozassanak Erdélybe, hanem legfőlebb a riparia itt magról állittatnék elő; mely irányban fölterjesztés fog intézteni a ministeriumhoz.

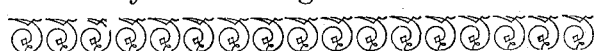
A borsepréből a kis üstösök által fele részért főzni szokott pálinkának a pénzügyigazgatóságok általi megadóztatása ellen Kisküküllő vármegye közigazgatási bizottsága által a pénzügyminiszterhez intézett s ide is megküldött fölterjesztésének tanulmányozására kiküldött bizottság beadván pártoló véleményes jelentését, — annak szellemében a miniszterhez ezen egylet részéről is fölterjesztés tétetik.

Molnár Sándor egyleti ügyvéd kifejezést adván annak, hogy a jelzálogbank a megszávozott kölcsönöket, a kölcsönvevőkre hátrányos differenciákkal adja ki, indítványozza, hogy a gazdaközönség érdekében annak megszüntetésére tétetnének lépések; mire elhatározatott, hogy illetékes helyen a szükséges lépések ezen ügyben megtétnek.

Az alapszabályszerű rendes tavaszi közgyűlés idejéül április 19-dikének délelőtti 10 órája tüzetett ki.

Végre elhatározatott, hogy a választmányi ülések jegyzőkönyvének csupán általános érdekű részei közöltessenek kivonatosan.

Mellyel az ülés véget ért.

Vegyes közlemények.

— **Személyi hír.** A földm. ügyi m. kir. miniszter Bajkó Mór gyergyó-szárhegyi lakost, Csik-vármegye gyergyó-szentmiklósi járására nézve az állandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

— **Füzvessző-szükséglet** — a marosvásárhelyi kir. főügyészség hatósága alá tartozó fogházakban meghonosított kosárfonási iparág számára az 1891. évre. 1. *A m.-vásárhelyi kir. főügy. fogház iparüzlete* számára 1.000,000 (egy millió szál) hántott vagy héjazott füzvessző. Továbbá 100,000 (százezer szál) héjazatlan füzvessző. 2. *Az erzsébetvárosi kir. főügy. fogház iparüzlete* számára 100,000 (százezer szál) hántott, vagy héjazott füzvessző. 3. *A gyulafehérvári kir. főügyészs. fogház iparüzlete* számára 20,000 (huszezer szál) hántott, vagy héjazott, továbbá 5000 (ötezer szál) héjazatlan, legrosszabb és legvastagabb füzvessző. 4. *A csikszere-dai kir. ügyészségi fogház iparüzlete* számára 200,000 (kétszázezer szál) hántott, vagyis héjazott füzvessző. 5. *A déli kir. ügyészs. fogház iparüzlete* számára 200,000 (kétszázezer szál) hántott, vagyis héjazott, továbbá 100,000 (százezer szál) hántatlan, vagy héjazatlan füzvessző.

A gyümölcsfák termékenységének fokozása.

A fajokban hatalmasan növekedő, de kevésbé termékeny gyümölcsfákat termőképessé tehetjük az által, ha kora tavasszal, a fáról körülalában a fa koronájának $\frac{2}{3}$ távolában sánczot ásunk és a földet 75 cm. mélyre a körből kihányjuk, az átmetszett gyökereknek végeit éles késsel simára vágjuk, a teljesen kitisztított gödröt érett trágyával, vagy jól trágyázott kerti földdel megtöltjük s reája beföldeljük.

Az által, hogy az ember a gyökerek hosszát $\frac{1}{3}$ -dal megrövidítette, a fát hátráltatja növényében. A szép simára vágott gyökérvégek egész csoport új tápszívó gyökérszálakat kapnak, melyek gazdag táplálékot találva a trágya által, a fát már az első nyáron és öszön dús virágrügyezésre kényszerítik, elannyira, hogy már a második évben meglepő gazdag termést és izletes gyümölcsöt várhatunk szabályosan végzett munkánk után.

Az őszi barack, kajszai és cseresznyefák márcziusban, míg a nedvkeringés meg nem indult: megtakarítandók és visszametszendők. A lány magvuak termőágai 10—12 évig termőképeseek; de a csontárok termőágai egy pár évig termők és azután elhalnak. Ezeknek metszésével arra kell törekedni, hogy mindig életdús termőágak legyenek készletben. A barackfa a maga növése szerint következőképen kezelendő: A mely termőág 2—5 cm. hosszában virágcsoporttal s végén egy farügyhajtással bir, azt nem szabad visszametszeni. A 10—12 cm. hosszúságú termőág, melynek alján 3—4 erőteljes farügy van, a nem termőképességgel megrakott ág 6—8 virágrügye visszavágatik. A gyümölcs így teljesen fejlődik ki, a farügyek kihajtanak és megújítják a gyümölcsfát. A vegyes termőág a maga alapján 2—3 erőteljes farügyet hoz, az oldalrügyek háromszorosak — a két szélső virágrügy, a középső egy farügy. Az ilyen ágak 4—6 ilyen hármass virágrügyre vágatnak vissza.

A faág hatalmas növéssel rendszeren csak farügyet mutat, legfőlebb egy-egy virágrügygel a hegyén, ez ág a két alsó farügyig vágatik vissza — melyekből jövőre, gyümölcsöt hozó ágak nőnek. Gyümölcstermő ágak, melyek ily alapon 1—2 gyenge bimbócskát mutatnak, az előirt módon visszakürtittatnak.

Szász Lajos.

6. A Királyhágontúli fogházak részére összesen 68,300 (hatvannyolc ezer háromszáz szál) szükségeltetik. Lapunk idei 5-ik számában ugyan közöltük volt, de most is helyén valónak látjuk figyelemztetésül felhozni, hogy a füzvesszőknek 1½—2 méter hosszúknak kell lenniök; minden 1000 szálát egy csomóba kell foglalni. Egy ily csomónak ára, a lehéjazotté 30 kr, a héjazatlan pedig 25 krban van megállapítva.

— **Időleges agyag-, cement-, aszfalt- és köipar-kiállítás fog rendeztetni** ez év május hava 15-től június 30-ig Budapesten a kereskedelmi muzeumban. Ezen kiállításon részt vehet minden e fajta iparral foglalkozó. És pedig I. Az *agyagipar* céljaira szolgáló nyers terményekkel, ugymint: agyag (kaolin, agyagos márga stb); soványító anyagok (kvarcz, tüzkő stb); oldó anyagok (földpát, mészkő, kréta stb); mázanyagok (ólomoxid, minium, szóda, hamuszir stb); festő anyagok (vasoxid, okra, barnakő stb); kész mázak és zománczok (keramiai festékek) stb. II. *Mázatlan agyagáruk likacsos cseréppel*, ugymint: téglák (sajtolt, facon téglák stb); cserepek (sajtolt, hullámos stb); terracották; agyagcsövek; fazekas munkák (virágcserepek, graftedények stb); tűzálló agyagáruk; agyagpipákkal. III. *Mázos agyagáruk likacsos csereppel*, ugymint: fazekasáruk (háztartási cselokra); kályhák (csempek stb); mázolt terracották; durva és finom fayence és majolika-czikkokkal. IV. *Agyagáruk összetömörödött cseréppel*, ugymint: kongó téglák; keramit; kőagyagáruk; porcelánokkal. Továbbá mindennemű nyers *cement-terményekkel* és *cement-gyártmányokkal* (csatorna és vízvezetési csövek, vasut-átereszek, fekkövek stb); *aszfalt-termékekkel* és *aszfalt-gyártmányokkal*; *kőfaragó munkákkal* (kandallók, szobrok stb). Végül ide tartozó *segéd-eszközök* és *szerszámokkal*.

— **Kézi vetőgép** Itt lévén a tavaszi vetés ideje, tudatjuk t. olvasóinkkal, hogy az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatalában egy egészen új, nyakba akasztható kézi vetőgép van eladó, mellyel tapasztalat szerint a kézzel való vetésnél sokkal gyorsabb és jobb munka végezhető. Ára helyben átvéve 20 frt.

— **Oltovány eladás.** Az erdélyi gazdasági egyesület gyümölcsfa-iskolájából a nemes gyümölcsfa-oltoványok és oltógalyak kiadása folyamatban van. Azoknak, a kik a szakértelemmel gyönyörűen nevelt, szép és egészséges oltoványok mellett, azok fajtisztaságára is adnak valamit, az erdélyi gazdasági egyesület csemetéit a legmelegebben ajánlhatjuk, mint a melyeknek fajtisztaságáért a gazdasági egyesület kerteszetétől állást vállal. Az itt cultivált fajok, Er-

dély legtekintélyesebb pomologusainak hosszú éveken át folytatott fajmeghatározó és kiválóga-
tató munkásságának eredményét képezik és egyuttal alapvetőjét Erdély faj szerinti gyümölcs-
tenyésztésének. Megrendelések közvetlenül *Zonda László* egyleti kertész urhoz (Kolozsvár, Györgyfalvi utca 1. sz., egyleti Köztelek) intézendők, valamint ott fizetendő a csemeték és oltógalyak ára. Katalogus kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

— **A lencse vetőmag, melyet a földmivelésügyi ministerium küldött kiosztásra, a következő czimre küldetett szét:** Szabó József (Sz.-Fenes), Timár Károly (Vizakna), Ugron Gáspár (Bikafalva), Gróf Teleky Arvéd (Drassó), Gróf Teleky László Gyula (M.-Szt-Pál), Szakáts Péter (Kolozsvár), Roediger Rezső (Sz.-Fenes), Ménesuradalom (Fogaras), Gr. Kornis Victor (Szt-Benedek), Dávid Antal (Kolozsvár), Berde Mózes (Kolozsvár), Vályi Elek (Kentelke), Pálffy Dénes (Tarcsafalva), Szentgyörgyi Lajos (Kolozsvár), Balaskó Ferencz (Cs.-Keresztur), Gr. Teleky László (Gyéres), Velics Károly (M.-Fráta), Ugron Sándor (M.-Záh). E czimre 5—5 kg. küldetett, a csikmegyei gazd. egyesület részére pedig 10 kg.

— **A brazíliai babból még mindig van készlet az egyesületnél, tehát jelentkezéseket arra elfogad a titkári hivatal.**

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonatársaság. Legujabb jelentés. Buza 76—81 kg. 8 frt 25 kr.—8 frt 85 kr. Rozs 70—72 kg. 7 frt 25 kr.—7 frt 40 kr. Árpa 60—66 kg. 6 frt 70 kr.—8 frt 75 kr. Zab 39—41 kg. 6 frt 95 kr.—7 frt 35 kr. Tengeri 73—75 kg. 6 frt 15 kr.—6 frt 25 kr. Köles 7 frt 60 kr.—8 frt

N.-Várad. Márczius 17. Tiszta buza 5 frt 92 kr. Elegybuza 4 frt 98 kr. Rozs 4 frt 82 kr. Árpa 4 frt 48 kr. Zab 2 frt 86 kr. Törökbuza 5 frt 02 kr. hlként. Széna kötetlen 2 frt 80 kr. Alomszalma 1 frt 50 kr. mmként. Marhahus 48 kr. kg.

Állatvásárok.

Kolozsvár. Heti állatvásár. 1891. márcz. 18., 19. Ló felhajtott mintegy 40 drb; eladatott 9 drb. Szarvasmarha felhajtott m. e. 600 drb; eladatott 333 drb. Juh felhajtott m. e. 60 drb; eladatott 24 drb. Sertés felhajtott m. e. 700 drb; eladatott 274 drb.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Márczius 13-án. Heti üzlet csendes. Heti átlag árak: magyar válogatott árú 260—360 kg. nehéz 48½—49½ kr; 180—260 kg. nehéz 48½—49½ kr; szerb 300kg. tulli 46—47 kr; vidéki sertés 47—49 kr; orosz 46—48½ kr tiszta kgrammonként. Páronként 45 kg. életsúly levonás és 4% engedmény. Ele és ég árak: Tengeri új 6 frt 30 kr; árpa 7 frt 10 kr. Kőbányán átvéve.

Debreczen Heti állatvásár márcz. 16., 17. (Eredeti tudósítás.) Szarvasmarha felhajtott 1512 drb; eladatott 713 drb. Ló felhajtott 1186 drb; eladatott 274 drb. Sertés felhajtott 3500 drb; eladatott 1500 drb. A sertésvásárról irányzat: élénk

Erdélyi piacok.

(Árak krajczárookban.)

A piaci czikkek	Mérték	Brassó	Csikszereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogaras	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	hl.	660	—	760	575	750	650	700
Elegy buza	"	450	—	680	400	650	600	—
Rozs	"	430	—	640	400	600	450	500
Árpa	"	400	—	—	—	—	—	510
Zab	"	270	—	580	300	600	230	250
Törökbuza	"	440	—	600	400	540	420	400
Széna	q.	160	—	360	300	250	230	300
Szalma	"	70	—	185	180	120	140	80
Tűzifa	km	260	—	240	300	230	200	180
Marhahus	kg.	44	—	40	40	40	36	36
Márczius		13	—	17	18	14	13	14

A piaci czikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Négy-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegesvár
Tiszta buza	hl.	625	630	—	635	—	580	630
Elegy buza	"	550	—	—	450	—	480	450
Rozs	"	475	405	—	445	—	420	430
Árpa	"	—	380	—	—	—	—	—
Zab	"	325	300	—	295	—	290	270
Törökbuza	"	460	460	—	410	—	400	390
Széna	q.	300	350	—	130	—	150	180
Szalma	"	200	100	—	75	—	110	120
Tűzifa	km	275	260	—	240	—	300	230
Marhahus	kg.	40	40	—	44	—	46	44
Márczius		14	12	—	19	—	13	12

A piaci czikkek	Mérték	Sepsi-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta-buza	hl.	610	600	650	675	650	—	625
Elegy buza	"	560	540	550	580	525	—	450
Rozs	"	450	440	450	550	450	—	450
Árpa	"	400	360	380	450	—	—	400
Zab	"	260	270	250	320	260	—	300
Törökbuza	"	430	420	415	470	450	—	410
Széna	q.	400	200	210	180	200	—	300
Szalma	"	150	150	120	70	100	—	30
Tűzifa	km.	160	180	260	180	240	—	225
Marhahus	kg.	40	40	36	36	40	—	36
Márczius		16	16	12	14	17	—	14

Kolozsvár, 1891. márczius 19. Tisztabuza 7 frt 50 kr.—8 frt Rozs 5 frt 40 kr.—6 frt — kr. Törökbuza 4 frt 80 kr.—5 frt — kr. Zab 5 frt 60 kr.—6 frt. Széna legjobb 2 frt—2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mm.-ként. Marhahus 44 kr. kg.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közöltnének, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegekből is beküldhető.

OLCSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltnetik.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél czime is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Alkalmazást keres.
Kezelő gazdatisztnak ajánkozik egy a keszthelyi gazdasági tanintézetet végzett s 18 évi gyakorlattal bíró, mindenkép jeles képzettségű családos gazda. Szives tudakozásokra Sz. J. jegy alatt tájékoztatást nyújt a kiadóhivatal.

Eladás és vétel
Tarcsafalván Pálffy Dénesnél eladó ötvenezer fedél-cserép, ezere székely-kereszturi vasuti állomáson kocsi rakva tizenhárom forint, évenként 100,000 darabot készítenek, mutatványt ingyen küldök. Utolsó posta Kobát-Deme-terfalva.

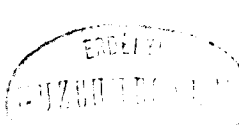
Bécs 1890. állami aranyérem.
Arankamentes löhermag, magkereskedői módon tisztítva. Rendkívül nagyszemű . . . 58 frt Valamivel apróbb szemű . . . 52 frt Rét és legelő felülvetésére 40 frt. Árak zsákostól 100 kilónként szá-

mitva utánvétetnek. Minták ingyen és bérmentve. Gróf Teleky Arvéd drassói uradalmi intézősége Alsó-Fehérmegye, vasut Alvincz, posta és távirtda Szeredahely. Négy jókarban levő gözcséplő-garnitúra teljes felszereléssel el-

adó. Tudakozódhatni B. P. jegy alatt a kiadóhivatalban. Baltaczim-mag eladó métermázsánként 14 frtért zsákostól loco Kolozs-Borsa. Bővebb tájékoztatást B. E. jegy alatt a kiadóhivatal.

Az „ERDELYI GAZDA“ részére
HIRDETÉSEK
a legolcsóbban számítva fölvetetnek
a kiadóhivatalban.

ÚJ TALÁLTMÁNY.
Alóliirt ajánlom a nagyérdemu közönségnek általam feltalált
HERNYÓ-SZEDŐIMET
megvételre.
Egy 2 meter hosszú 1 frt 20 kr., 3 meter hosszú 1 frt 80 kr., 4 meter hosszú 2 frt 40 kr.
Ujabbán a legjobb módosítások történtek rajta.
40. (2—5.)
Tóth József.
Kérem a megrendeléseket lakásomra czimezni: Kolozsvár, Bácsi-utca 4. sz. alatt.

**TAUFFER JÁNOS kávéházában
KOLOZSVÁRT
egy teke- és egy karambol-asztal**

jó karban, teljes felszereléssel,
ugyszintén

kávéházi márványtetejű asztalok, kanapék, képek, tükrök és 30 méter, egy méter magas (lámpri) azaz deszkafalburkolat teljes jó karban, jutányos árban eladó. Azonban csak ez év aprilis hó 3-án vehetők át. Értekezhetni lehet:

Tauffer János kávéházában Kolozsvárt.

Továbbá bátor vagyok a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy a kávéházam márczius hó 31-én megszűnik és így csak a czukrászat marad, mely mindennap 11 órakor bezáródik.

Tisztelettel

35. (3-5)

Tauffer János.

Valódi Erfurti vetemény-, virág- és gazdasági magvak.

Minden faj

vetemény-, virág- és gazdasági magvak,

továbbá

KERTÉSZETI CZIKKEK

kaphatók

36. (3-3)

a „CSIKY IMRE-czég“

26 év óta fennálló s jó hírnévnek örvendő fűszer-, festék-, anyagáru, ásványvíz- és magüzletében.

Kolozsvárt, főtér 34. szám.

Az általam forgalomba hozott magvak csiraképességéről felelősséget vállalok,

Árjegyzékkel s gazdasági magvaimból mintákkal szívesen szolgálok.

Lefort-féle faviasz; hárs (Raphia).

A kolozsvári hitelbank áruosztályánál

(42. 1-2.) (főtér, Szathmáry-ház)

árpa és zab-vetőmag

500 kgrnál nagyobb mennyiségben beszerezhető.

DETRICH ÉS NAGY

gazdasági gép, ekeműhelye és gépgyári raktára

Budapest

V. Lipót-körút 30. sz.

Nagyszalontán

Váradi-út 1452. sz.

Ajánlja számtalan kiállításon és ekeversenyen legnagyobb kitüntetésekben részesült s jelenleg kizárólagos készítményi jogát képező Gubicz-féle ekéit és mindennemű talajmívelési eszközeit, u. m. mélyítő ekéit, fagerendelyes és vaskeretű kettős ekéit, boronáit, szórva és sorbavető gépeit kapáló és töltőgépeit.

Ajánlja kézi és járgányos cséplőkészleteit, tisztító és szelelő rostált, trieurjeit, kukorica morzsolóit, Kis-Óriás (Little Giant) csutkás tengeri, valamint kézi darálóit, szecska- és repavágó-gépeit a legjobb minőségben, legjutányosabb árak és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

44. (1-3)

Minden géphez alkatrészt raktáron tart.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve szívesen küldünk.

GANZ ÉS TÁRSA

**VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZVENYTÁRSASÁG
BUDAPESTEN.** 20. (7-15.)

Ajánlják:

Kéregöntetű kerek és kéregöntetű keresztetések. Hengerszékek kéregöntetű hengerekkel.

Turbinák, transmissiók (erőátvittelek), zsilipek és csővezetékek.

Vasuti műhelyek, gyárak és malmok teljes berendezése. Különböző építési és gépészeti munkák.

Vasuti kocsik, fordító korongok.

Elektromos világítási berendezés nagyobb távolságokra is, melyek segítségével építés és egyéb gazdasági munkák éjnek idején is végezhetők.

Gázmotorok, álló vagy fekvő, egy vagy két hengerrrel.

ÚJ FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM.

Báró Kemény Gézané külmonostor-utca 5. sz. házában
a kor igényeknek megfelelő

FÉNYIRODÁT

rendeztem be és személyes működésem mellett újonnan megnyitottam.

Midőn ezt a n. é. t. közönséggel tudatom, bátor vagyok megemlíteni, hogy nehéz vállalatot vettem magamra.

Bizva 28 évi szakmunkodásban, mely mellett erkölcsi érdemeim és kitüntetésem szólnak, bizva e nemes város és vidéke hálás közönségében, azon teljes reménységnek nézek elő, hogy támogatásukat, bizalmukat részemre megnyerendem.

Műtermemben a fényképezés terén minden néven nevezendő munkákat felvállalok; különösen vagyok bátor a műépítész és mérnök urak becses figyelmét speciális fényképezésemre felhívni; ugymint: műépítési tárgyak, épületek, tervek stb. fényképezésére, mely szakmám tökélye még senki által felül nem mulatott, munkáimnak a legmegfelelőbb kiviteléért és pontosságáért mindenkor kész vagyok felelősséget vállalni.

Magamat a nagyérdemű közönség becses jóindulatába és pártfogásába ajánlva maradtam tisztelettel

33 (4-5.)

MUNKÁCSY LAJOS,
fényképész

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, bel-középczta 10. sz. a. (Minorita-épületben)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszéki legjegyzett czég alatt

bank- és pénzváltó-üzletet

nyitottam a következő üzletkörökkel:

Értékpapírok, arany és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.

Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszelvek beváltása. Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvekkel való ellátása.

Utárványok kiállítása a külföldre bármely értékben. — Igérvények elárúsítása.

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szives figyelmébe ajánlani bátorodom, egyszersmint kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálok minden a banküzlet körébe vágó felvilágosítással

2. (12-52.)

Kiváló tisztelettel **FOLLY VICTOR.**

CLAUSER ADOLF

legelső kolozsvári légszesz- és mű vízvezeték-szerelő műhelye
kül-királyutca 5. sz. Kolozsvárt.

Van szerencsém a helyi, mint a vidéki n. é. közönséget értesíteni, hogy több év folytán a bel- és külföld legnagyobb városaiban, mint tanult bádógos, magamat a légszesz- és mű vízvezetési felszerelésekre alaposan kiképeztem és magamnak e szakmába ötödik év óta itthon egy műhelyt rendeztem be, a hol kizárólag csak e szakma munkáit eszközölök és lehető jutányos árban felvállalok; az itt elősorolt munkákat:

Szerelök mindennemű légszesz-vezetéseket és ahhoz tartozó világító-, melegítő- és főző-tárgyakat. Teljes köz- és magán mű-vízvezeteket, városi, gazdasági, gyári tűzbiztonsági és magánvízvezetéseket. Teljes köz- és magán-fürdőket, gőzfürdőket, vizgyógyintézeteket, zuhany-fürdőket és ezekhez minden szerkezetű vízszállító-gépeket gőz-, állat- és emberi erővel.

Továbbá minden szerkezetű műkutszivattyukat és tűzfecskendőket, szökőkutakat, falban és föld alatti csatornázásokat, csővezetéseket szerelök öntött vas, vontvas, ólom (belül ónozott) és kőagyag-csővekből. Szagtalan fűszereket, vizelőket, moszdókat és kiöntőket. Eszközölök mindennemű szakmámhoz tartozó műszaki munkákat szeszgyárak, vegyészeti gyárak, gyertya-szappan gyáraknál stb. előforduló munkákat. Hengerólmó kibéreléseket és horganylemez-munkákat. Készítek minden alaku fürdő-eszközöket (fürdő-kádakat).

Minden szerkezetű vízmelegítő készüléket, vízűtő- és tisztító-eszközöket. Szellőztetőket. Szerelök köz- és magán villanyos jelzőket, tűzjelzőket, számjelzőket, távbeszélőket és villámhárítókat.

Városi vagy magán nagyobb vízvezetékknél, a hol az anyag házilag szerkeztetik be, a műszaki kivételt elvállalom. Minden itt elősorolt munkákat a magam személyes működésem mellett eszközölök és tényleg az előhaladás műszaki igényeknek megfelelően teljes felelősségem mellett eszközölök.

Több nagyobb helyi és vidéki vízvezetéseket eszközöltem, a melyek után e ismeretekben részesültem. — (Városi vízvezetékektől magánházakban bevezetéseket ólom-, belül olmozott csővekből a bécsi Hochquellenleitung rendszere szerint eszközölök.)

11. (3-5)

BALOGH JÓZSEF

PUSKAMŰVES ÉS MECHANIKUS KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a n. é helyi és vidéki közönség b. figyelmébe ajánlani **fegyver- és lőpor-raktáramat**, melyet főtér, Báró Radák-ház, hátul az udvaron minden e szakmába vágó vadászati kellékekkel elláttam, u. m: fegyverek a legközönségesebbtől a legjobb minőségig, lefoucheux és lancaster, továbbá szobafegyver, szobapisztoly és revolverek nagy választékban.

Lőporok különböző minőségben, serétek, golyók, üres és kész töltények a legjutányosabb árakban s mindenkor raktáron kaphatók.

Fegyverjavításokat, becseréléseket, villanycsengők bevezetését, villámhárítókat a legújabb szabadalom szerint eszközölök.

Továbbá galvanoplasztikai munkákat, u. m. aranyozás, ezüstölés, nickelés stb a legjobb kivitelben és jutányosan tejesítik.

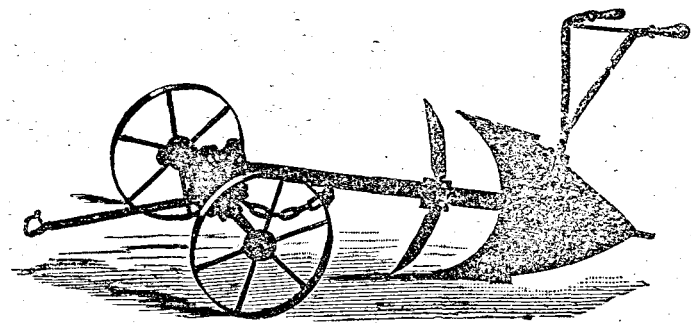
Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközölök.

Becses pártfogását kéri

teljes tisztelettel

45. (1-20)

BALOGH JÓZSEF.

Simonffy István egyes váltó vagy hegyi ekéje.

(7)

SIMONFFY ISTVÁN

(11-52.)

gazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje
Kolozsvárt, kültorda-utca 48. sz.

Elvállal kijavításra mindennemű gépeket.

Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőszivattyúk, zúzógépek, malomszerkezetek, kút és vízvezeték elkészítésére.

Készletet tart saját gyártmányaiából, nevezetesen egyes, kettős és három borozás ekék és taligák új szerkezetű váltó- vagy hegyi ekék és borozásból, továbbá kézi és járgányos cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica-morzsolók, szőlő-zuzók, borsajtók és több más gépekből, melyeket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánl.

Készítményei jóságáért és használhatóságáért felelősséget vállal.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

SCHWARTZ TERÉZ

jó hirnevű varrónő

A szép fehérnemű varrásból

Kolozsvárt, külmonostorutca 2. szám alatti lakásban
a legszolidab feltételek mellett

OKTATÁST AD

37. (2-3.)

s vidéki tanítványokat is elfogad.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy

Bel-középutczában Czetz Péter mellett

a mai kor igényeinek megteleelőleg egy

mellfüző (Mieder) üzletet

nyitottam, hol is mindenféle

mű és egyenestartó fűzők mértékszerinti elkészítését

a legszolidabb árak mellett elvállalom.

Több éveken Bécs, Budapest és még más nagyobb városokban szerzett tapasztalataim által azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy t. rendelőimet a legpontosabban kiszolgálhatom.

Vidéki megrendelések a beküldött minták szerint, úgy javítások, valamint tisztítások a leggyorsabban és a legjutányosabban eszközöltetnek.

Szíves pártfogását kérve vagyok

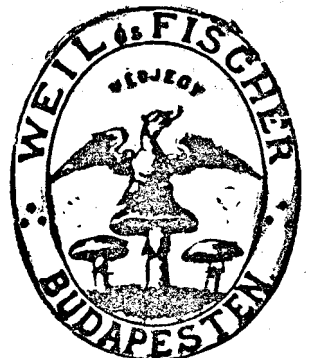
39. (2-4.)

KIVÁLÓ TISZTELETTEL KORNGUT MÁRIA.

VII. és XII.
csoport.

Új iparág meghonosítása,
hulladékok és melléktermé-
nyek czélszerű értékesítése,
nagyban termelés és verseny-
képességért.

FISCHER és HEIDBERG

ezelőtt Weill és Fischer

vegyszeti kátrány-termékek, karbolsav karbolsavas méz, karbol-oleum, kőföldillemex és faczemén-tetőzés

GYÁRA.

Budapesten, külső soroksári-út 9607

CARBOL-OLEUM

legolcsóbb dióbarna színű fatelítő szezsindelytetőkre, kerítésekre és gazdasági eszközökre, melynek használata folytán elpusztíthatatlan tartósságot nyer a fa, a mázoló akárki végezheti.

A carbol-oleum ára:

hordókban 100-200 kgrig	17 kr
100 kgr. kisebb edényekben	19
5-10 kgr. próbaküldemények	22

Ajánlja egyszersmind vörös, zöld és pala barna kátrány-festéket zsindelytetők mázolására

Gyártmányokról árjegyzéket és használati utasításokat ingyen és bérmentve küldenek.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses figyelmét bel-monostor-utca I. sz. alatt, plébániai palotában levő

BUTOR-RAKTÁRUNKRA

felhívni,

a hol nagyobbbrészt itt Kolozsvárt, saját kárpitos- és asztalos-üzletünkben készült fényes és fénytelen

ebédlő- és hálószoba-berendezések,

CONSOL- ÉS FALI-TÜKRÖK, TOILETTE-TÜKRÖK,

töltött Salon-garnitúrák, ruganyos és lőszőr-mátráczok,

szőnyegek, ablak-függönyök, butor-szövetek

a legjutányosabb árban kaphatók.

Elvállalunk mindennemű kárpitos- és asztalos butor-munkák átalakítását és javítását.

Kérjük a nagyérdemű közönség becses pártfogását.

Alázatos tisztelettel

GAAL és SCHRAMMER,
kárpitosok.

14. (3-10)

Alapított 1858-ban.

Ő es. és kir. fensége József főherczeg udv. szállítója

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntődéje 25. (6-30)

Kolozsvártt, belmonostor-utca 12. szám.

Ajánlja gyártmányait, mint magyar különlegességet

KUTAKBAN

és mindennemű szivattyukban, tűzi- és kerti fecskendőkben.

Ajánlkozik

köz- és magán-fürdők

felszerelésére, szágmentes ürszékek felállítására.

Elvállal

teljes vízvezetékek és csatornázások

berendezését, városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett.

minden vízművi munka

gyors és pontos kivitelére Képes árlapok és részletes költségtervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.

Egyetlen belföldi

szivattyu-gyár!**HIRDETMEŒY.**

Alólirt társulat ezennel közhírré teszi, hogy a vezetése alatt álló:

„kolozsvári árúraktárak és hitelbank
árúosztályá“-nak

41. (2-6.)

KÖZPONTI IRODAHELYISÉGET

a főtéren levő Szathmáry-féle házba tette át.

MEGBIZÁSOK gabonafélék — kiválóan nagyobb mennyiségű vetőmagvak vásárlására és eladására, továbbá FÖLVILÁGOSÍTÁSOK a a közraktári intézmény igénybe vételére ÁRÜELŐLEGEK NYUITÁSÁRA az érvényben levő vasuti tarifák után járó kedvezményekre és ezek mikénti használására, — valamint a CSUCSAI ERDÉSZETI ÜZLETRE vonatkozó megkeresések ide intézendők.

HITELBANK és ZÁLOGKÖLCSÖN-TÁRSULAT.**REGALE**KÁRTALANÍTÁSI KÖTVÉNYEKET,
valamint

ilyenekre szóló és két évi kamatszelvénnyel ellátott

UTALVÁNYOKAT

a hivatalos árfolyam alapján a legmagasabb áron fizetem.

Együttal bátor vagyok figyelmeztetni, hogy az 1891. év folyamán a forgalomban levő 5%-os magyar papíráradék-kötvényeknek egy részén az utolsó szelvény kerül beváltásra. Ennek esedékessége után csupán a szelvény-utalványok benyújtása ellenében, új szelvény-ívek fognak kiadni, melyeknek beszerzését készséggel közvetítem.

Folly Victor

(18.) (9-49)

bank- és pénzváltó üzlete Kolozsvártt.

„LÖVYTUS“ FAVIASZ.

A hazai kertészetekben ma már kizárólag csak is ezt használják gyümölcsfák, rózsatövek nemesítésére, beteg fák gyógyítására. Napon nem olvad, hidegnek, esőnek ellentáll, bogarak nem bántják, a fát teljesen fedi, levegő nem hatol át rajta. Kapható (9.) (12-52.)

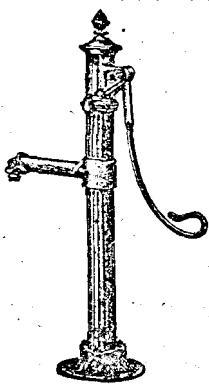
az „I. erdélyi szab. vegyészeti gyárban“ és Tauffer Ferencz utódánál Kolozsvártt.

500 grammos doboz ára frt 1-30

300 „ „ „ „ —85

150 „ „ „ „ —45

Elismerő levelek küldettek több hazai és ausztriai gazd. akadémiák és szőlészeti iskolák, magán kertészeti és faiskolák által. Kitüntetve lett a bécsi, gráci, kolozsvári kiállításokon dícsérő-oklevéllel, a lütti kiállításán arany-éremmel. Aradon kiállítási éremmel.

Vécsvár (Blaha) József

Felvállalok mindenféle szakmámba vágó

vízvezetési, kútfelszerelési,

30. FÜRDŐBERENDEZÉSI (5-5.)

és villámhárító felszerelési munkákat.

Fenti munkák javítását olcsón és pontosan teljesítem.

Műhely: főtér 22 sz. (volt lábasház.)

Egész friss

vetemény-, virág-

és

gazdasági magvak,

39. (2-4.)

továbbá

GAZDASÁGI GÉPEK

legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

TAUFFER FERENCZ utóda

mag- és gépkereskedésében

Kolozsvártt, bel-középutca 6. sz.

Arjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Regaleváltás-kötvényeket,

15.

illetőleg

(9-20.)

UTALVÁNYOKAT

legmagasabb áron vásárol a

Kolozsvári Kereskedelmi Bank.